

други съсѣдни крайща, напр. въ Самоковъ.¹⁾ Българскитѣ исканія намѣриха подкрѣпа въ хати-шерифа отъ 1839 г. и по-сетнѣ въ хати-хумаюна отъ 1856 г. Разпаленъ агитаторъ на българщината станалъ Неофитъ Бозвели, духоветѣ се възпламенили въ цѣло Българско, борбата се прѣнела въ Цариградъ, прѣдъ прѣстола на грѣцкия патриархъ, и най-сетнѣ, въ 1870 год. българскиятъ народъ сполучи да се отдѣли подъ самостойна църква, съ родно духовенство и на свой езикъ.

Прѣзъ дългогодишнитѣ спорове и люти борби за българска народна църква се отличиха много македонски дѣйци, нѣкои отъ които заплатиха съ живота си. Натанаилъ-Богданъ Стояновичъ, родомъ отъ Скопско, като писателъ и владика работи половина вѣкъ за българскитѣ права прѣдъ грѣцкото духовенство.²⁾ — Павелъ х. Василковъ (Партени Зографски) отъ Галичникъ (1820—1875 г.) особно се издава още прѣзъ 50-тѣхъ години като горещъ проповѣдникъ на българщината и като книжовникъ, който се старае да даде на македонското нарѣчие по-голѣмъ достѣпъ въ общегългарския литературенъ езикъ.³⁾ — Най-разпаленъ бранителъ на българщината противъ грѣцкитѣ посегателства е билъ мекедонскиятъ учителъ Йорданъ х. Константиновъ Джинотъ, отъ Велесъ (1818—1882 г.), който е пълнилъ цариградскитѣ вѣстници съ своитѣ описанія на българска Македония, а съ своята жива проповѣдь остро е бичувалъ грѣцкото духовенство, чиито интриги го бѣха завели най-сетнѣ на заточение въ Мала-Азия „за името, както казва той, на превозлюбленаго ми рода болгарскаго“.⁴⁾ — На грѣцката злоба станаха жертва великитѣ българи отъ Струга (на Охридското езеро) братята Димитъръ и Константинъ Миладиновци († 1861 г.). Тѣ, отъ полупогърчени проповѣдници на елинизма, като съзнаха своя родъ, станаха възродители на българщината въ много македонски градове, оставиха много ревностни ученици, дариха на науката своя прочутъ фолклоренъ сборникъ, а на поколѣнието дадоха при мѣръ за борба срѣщу гърцитѣ.⁵⁾ — Райко Жинзифовъ отъ Велесъ (1839—1877 г.), като учителъ, като ораторъ и поетъ,

¹⁾ Документи, № 113.

²⁾ Документи, № 113.

³⁾ Документи, № 162.

⁴⁾ Документи, № 143, 144, 147, 148, 154, 170.

⁵⁾ Документи, № 150, 160, 166.